

Inleiding pastor Wies Sarot Windkracht 100 jaar OLV

Na psalm 100 lezen we verder in de bijbel
in Exodus.

We lezen één van onze klassieke paasverhalen,
het verhaal over de Doortocht door de Rode Zee.

We hadden niet direct bedacht
dat dit een paasverhaal was, eerlijk gezegd.

Het was de wind die ons triggerde.

We kwamen op het idee om dit verhaal te lezen,
omdat de doortocht mogelijk werd

door windkracht 100,
komend uit het oosten.

Een sterke oostenwind, zo staat er geschreven.

En dat moet een ongewoon sterke wind zijn geweest.

Het is dus een bekend verhaal:

De Israëlieten zijn gevlucht uit hun slavernij

maar worden achtervolgd door een leger van paarden en wagens uit
Egypte,

dat hen weer wil terughalen, terug de slavernij in.

Ze moeten dus wel vooruit, zo snel mogelijk.

Maar,... dat kan helemaal niet

want ze staan aan de rand van het kolkende water,
de Rietzee of Rode Zee.

Het lijkt dat het kiezen wordt tussen twee kwaden;
slavernij in Egypte of verdrinken in de zee.

Vanzelfsprekend zijn ze bang, en daardoor ook boos.

Als Mozes spreekt met God,

blijkt er echter meer mogelijk dan aanvankelijk leek.

Laten we eerst luisteren naar het verhaal.

Lezing uit het veertiende hoofdstuk van het boek Exodus 14, 19-30a

¹⁹De engel van God,

die steeds voor het leger van de Israëlieten

uit was gegaan,

stelde zich nu achter hen op.

Ook de wolkkolom

die eerst voor hen uit ging stelde zich achter hen op,

²⁰zodat hij tussen het leger van de Egyptenaren

en dat van de Israëlieten kwam te staan.

Aan de ene kant bracht de wolk duisternis,

aan de andere kant verlichtte de vuurzuil de nacht.

Die hele nacht konden de legers

niet bij elkaar komen.

²¹Toen hield Mozes zijn arm boven de zee,

en de HEER liet de zee terugwijken

door gedurende de hele nacht een krachtige oostenwind te laten waaien.
Hij veranderde de zee in droog land.

Het water spleet,²²

en zo konden de Israëlieten dwars door de zee gaan, over droog land;
rechts en links van hen
rees het water op als een muur.

²³De Egyptenaren achtervolgden hen,
alle paarden en wagens van de farao
en al zijn ruiters gingen achter hen aan
de zee in.

²⁴Maar in de morgenwake
keek de HEER vanuit de vuurzuil en de wolkkolom
neer op het Egyptische leger
en zaaide paniek onder hen.

²⁵Hij liet de wielen van de wagens vastlopen,
zodat de Egyptenaren de grootste moeite hadden
om vooruit te komen.

'Laten we vluchten!' riepen ze.
'De HEER steunt de Israëlieten,
hij strijdt tegen ons!'

²⁶De HEER zei tegen Mozes:
'Strek je arm uit boven de zee;
dan stroomt het water terug,
over de Egyptenaren
en over al hun wagens en ruiters.'

²⁷Mozes gehoorzaamde,
en toen de dageraad aanbrak,
stroomde de zee terug naar haar gewone plaats.

De Egyptenaren vluchtten het water tegemoet, de HEER dreef hen
regelrecht de golven in.

²⁸Het terugstromende water overspoelde het hele leger van de farao,
al zijn wagens en ruiters,
die achter de Israëlieten aan de zee in gereden waren; niet een van hen
bleef in leven.

²⁹Maar de Israëlieten waren dwars door de zee gegaan, over droog land,
terwijl rechts en links van hen
het water als een muur omhoogrees.

³⁰Zo redde de HEER de Israëlieten die dag
uit de handen van de Egyptenaren.

Zoals ik vooraf aan de lezing al zei:

Dit verhaal over de doortocht door de Rode Zee
is één van de verhalen uit de Paaswake,
die we ieder jaar lezen.

Het is dus overbekend, al wordt er,
dat moet ik er wel bij zeggen, zelden over gepreekt.
Vandaag lezen we over de doortocht, zo vertelde ik al,
vanwege die windkracht 100,

die adem van God,
die wij ook wel Heilige Geest noemen.
en die waait, waar en waarheen zij wil.
Dat hebben we ervaren de afgelopen 100 jaar.
Het is lang, 100 jaar, een hele eeuw.
Een eeuw van grote veranderingen in kerk en wereld.
Ik beperk me even tot de kerk.
Het rijke roomse leven viel in deze eeuw.
Een tijd van processies met bruidjes,
met overvolle kerken, heel veel priesters, kloosters, zusters en broeders
op de scholen.
Het Tweede Vaticaans Concilie werd gehouden in deze eeuw.
De kerk werd bij de tijd gebracht, zo heette het.
Het kerkelijk leven veranderde in ieder geval drastisch,
Voor sommigen ging het veel te snel,
anderen hadden al jaren reikhalzend uitgekeken naar een kerk die beter
paste bij de tijd.
De nieuwe catechismus werd in hoge oplages gedrukt en verkocht
en overal schoten gespreksgroepen uit de grond
die de pastoor het vuur aan de schenen legden.
Hier in Bilthoven was dat geen probleem
omdat vanaf 1977 een zeer begaafd pastoor
er geen enkele moeite mee had dat de kerk met haar tijd meeging.
Gerard Oostvogel stond niet snel met zijn mond vol tanden.
Integendeel,
het lukte hem om van de Onze Lieve Vrouw
een bloeiende gemeenschap te vormen
die zeer betrokken was en is bij de andere kerken
in de wijde omgeving.
Gerard Oostvogel had de tijd mee.
Dat veranderde echter langzaam,
de secularisatie liet haar invloed gelden.
En zoals er in Exodus staat:
De nieuwe farao had Jozef nooit gekend,
Zo kunnen we nu ook zeggen:
De nieuwe generatie heeft die bloei nooit gekend.
Wat goed was, is aanzienlijk moeilijker geworden.
En hoewel ik de situatie van onze kerk
van het christendom in Nederland in het algemeen
zeker niet zou willen vergelijken met slavernij,
is het wel zo dat we nu een beetje klem zitten.
Klem tussen een verleden dat was
en waar we niet meer naar terug kunnen,
al zouden we het willen
en een toekomst die we nog niet zien.
We zien slechts een kolkende massa water.
Chaos dus.
Onze weg lijkt dood te lopen,

net als de weg van de Israëlieten.
En sommige reageren, heel begrijpelijk,
ook als de Israëlieten:
Ze zijn bang, mopperen, zoeken een zondebok
en eisen terugkeer naar de vleespotten van Egypte,
waar ieder zo een eigen beeld van heeft.
Weer anderen gaan erbij zitten, geven de moed op
of denken: Het zal mijn tijd nog wel duren.
Maar gelukkig zijn er ook
die geloven in windkracht 100,
in de adem van God die paden wijst
waar je eerst geen weg kon ontdekken.
Het zullen nieuwe paden zijn,
andere wegen, onbekende wegen waarschijnlijk
maar we geloven in die wegen
en ook dat we die samen, met elkaar mogen gaan.
Iedereen die mee wil, mag mee.
Daarom vieren we 100 jaar OLV
en dit is geen afscheidsfeestje.
We vieren omdat we geloven in de kracht van de wind,
in de aanwezigheid van de Geest,
juist daar waar de weg dood lijkt te lopen.
We lezen dit opstandingsverhaal,
omdat we geloven in opstaan
uit slavernij,
uit ziekte,
en ook uit moeilijke tijden voor het christendom.
Er is iets in ons hoofd dat stroomt en licht geeft.
Luister maar naar ons lied... Hoever te gaan...